

Olümpiaadi juhend

Üldosa

1. Geograafiaolümpiaadi eesmärgid on:

- laialdasema huvi tekitamine ja süvendamine geograafia vastu;
- võimekate, geograafiast huvitatud õpilaste avastamine ja nende arengu toetamine selles valdkonnas;
- võimaluse andmine õpilastele geograafiaalaste teadmiste ja oskuste võrdlemiseks;
- õpetajate erialase täiendamise stimuleerimine.

2. Geograafiaolümpiaadil võivad osaleda Eesti üldhariduskoolide õpilased, kes pole samaaegselt ühegi kõrgkooli üliõpilased.

3. Geograafiaolümpiaad toimub kolmes voorus: kooli-, piirkonna- ja lõppvoor. Võisteldakse neljas vanuseastmes: 10.-12. klassi õpilased, 9. klassi õpilased, 8. klassi õpilased, 7. klassi õpilased.

4. Geograafiaolümpiaadi piirkonna- ja lõppvoorülesanded koostab TÜ geograafia osakonnas moodustatud žürii. Ülesanded on eesti ja vene keeles.

5. Olümpiaadi tulemused avalikustatakse TÜ Teaduskooli olümpiaadide veebilehel www.teaduskool.ut.ee/olympiaadid

6. Geograafiaolümpiaadil kontrollitakse eelkõige õppekavas ja õpikutes kasutatud mõistete ja seoste rakendamist. Suurt tähelepanu pööratakse analüüsile ja sünteesile. Kuna geograafia integreerub paljude õppeainetega, siis eeldatakse ülesannete lahendamisel baasteadmisi ajaloost, matemaatikast, füüsikast, keemiast jt ainetest. Olümpiaadil on alati ülesandeid, milles kontrollitakse kursisolekut geograafiat puudutavate igapäevasündmustega.

7. klassi õpilastele koostatud ülesannetega kontrollitakse kaardi (atlase) kasutamise oskusi, samuti geograafiaalaseid teadmisi ja arusaamist, mis seostuvad 4.-6. klassi loodusõpetuse teemadega. Põhirõhk on Eestiga seotud temaatikal.

8. klassi õpilastele koostatud ülesannetega kontrollitakse kaardi (atlase) kasutamise oskusi, samuti geograafiaalaseid teadmisi ja arusaamist, mis seostuvad nii loodusõpetuses kui ka 7. klassis käsitlevate geograafia teemadega.

9. klassis kontrollitakse varasemates klassides õpitud geograafiaalaseid ja geograafiaga seonduvaid teadmisi, arusaamist ja oskusi. Eelkõige pööratakse tähelepanu õpitud teadmiste rakendamisele uues olukorras.

Kõigil õpilastel tuleb ülesannete lahendamisel kasutada nii Maailma atlast või Uut maailma atlast, kui ka Eesti atlast.

Gümnaasiumiõpilastel tuleb näidata teadmisi ja arusaamist loodus- ja inimgeograafiast, põhirõhk on varem õpitu integreerimisel, analüüsil ja sünteesil.

II Koolivoor

1. Koolivoor viiakse läbi vastavalt väljakujunenud tavadele, soovitatavalt novembri lõpus või detsembri algul.

2. Koolivoorust võivad osa võtta kõik soovijad.

3. Koolis moodustatud komisjon koostab koolivooru ülesanded, viib läbi olümpiaadi koolivooru ja kontrollib ning hindab tööd. Tulemuste põhjal saadab kool oma esindajad piirkonnavooru.

III Piirkonnavor

1. Piirkonnavor viiakse läbi maakondades ja suuremates linnades: Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu, Kohtla-Järve.

2. Piirkonnavor viiakse läbi **8. detsembril 2012. a.**

3. Piirkonnavooru korraldab selleks moodustatud piirkondlik olümpiaadikomisjon, kes teatab linna/maakonna õpilastele olümpiaadi toimumiskoha ja kellaaja.

3. Žürii poolt koostatud ülesanded koos vastustega, saadab TÜ Teaduskool haridusosakondadesse elektrooniliselt hiljemalt 3 päeva enne olümpiaadi toimumist.

4. Piirkonnavooru ülesannete lahendamiseks on aega **2,5 tundi**. Olümpiaadile on vaja kaasa võtta harilik pliiats, joonlaud ja mall, **Maailma atlas** või **Uus maailma atlas** ning **Eesti atlas**.

Üks osa **gümnaasiumiõpilastele** koostatud ülesannetest on arvutipõhised ja vastamine toimub Moodle keskkonnas. Õpilastel tuleb vastata mitmetele küsimustele ja samas otsida ka infot usaldusväärsetest allikatest. Soovitav on eelnevalt tutvuda mitmete internetiportaalidega, mille aadressid on lisatud juhendi lõppu. Teine osa küsimusi on traditsiooniliselt paber kandjal.

Moodle keskkonda sisenemiseks on vaja piirkonna olümpiaadikomisjonil saata žüriile piirkonnavoorus osalevate gümnaasiumiõpilaste nimekiri (ees- ja perekonnanimi, kool, klass, geograafiaõpetaja) vähemalt üks nädal enne piirkonnavooru toimumist so 1. detsembril 2012.

Lisainfot võib küsida Edgar Sepalt, edgar.sepp@ut.ee

5. Piirkonnavooru töid hindavad piirkondlikud olümpiaadikomisjonid ühtse punktisüsteemi alusel ning valivad välja maakondade/linnade iga vanuserühma kolm (Tallinnas ja Tartus rohkem) paremat õpilast. Kohapeal tekkinud hindamisprobleemid lahendab kohalik olümpiaadikomisjon ja teavitab sellest vabariiklikku žüriid protokollis lisas.

6. Tulemused vormistatakse protokollina Teaduskooli kodulehel toodud näidise kohaselt (nii paber kandjal kui Exceli failina). Gümnaasiumi osa tulemuste vormistamine täpsustatakse vahetult enne piirkonnavooru toimumist.

7. Protokoll ja iga vanuserühma kolme parema õpilase tööd saadetakse Tartusse geograafiaolümpiaadi žüriile hiljemalt **21. detsembriks 2012.a.** aadressil: Ülle Liiber, Ökoloogia ja Maateaduste instituut, Tartu Ülikool, Vanemuise 46-336, 51014 Tartu. (Fax: 7375 825, vormikohane protokoll Exceli failina e-maili aadressil: ulle.liiber@ut.ee).

Geograafiaolümpiaadi žürii vaatab läbi saabunud eelvooru tööd ja järjestab need paremuse alusel. Lõppvooru kutsutud õpilaste nimekiri pannakse üles Teaduskooli olümpiaadide veebilehele <http://www.teaduskool.ut.ee/olympiaadid>.

IV Lõppvoor

1. Geograafiaolümpiaadi lõppvoor toimub **10.-12. maini 2013 Rakveres**.

2. Olümpiaadi lõppvooru kutsutakse 100 õpilast, kes selgitatakse välja piirkonnavooru iga vanuserühma üldise pingerea alusel. Lõppvooru kutsutud

õpilaste nimekiri pannakse üles Teaduskooli olümpiaadide veebilehele <http://www.teaduskool.ut.ee/olympiaadid>

3. Geograafiaolümpiaadi lõppvoor koosneb põhikooli õpilastele kolmest ja gümnaasiumi õpilastele neljast osast:

Kirjalik töö, mille küsimused ja ülesanded lähtuvad riikliku õppekava ning põhikooli ja gümnaasiumi ainekavade eesmärkidest ja sisust. Samuti on küsimusi selle maakonna kohta, kus olümpiaadi lõppvoor toimub ning ülesandeid, mis on seotud igapäevasündmustega.

Arvutivoor (gümnaasiumiõpilastele), mis koosneb omakorda kahest osast. Esimese osa ülesannetele vastamisel ei tohi kasutada interneti abi, teise osa puhul tuleb vastuseid otsida usaldusväärsetest internetiallikatest. Lingid veebiportaalidele on juhendi lõpus.

Maastikuülesanne, kus tuleb teha mitmesuguseid praktilisi töid välitingimustes: näiteks maastiku, sh reljeefi silmamõõduline plaanistamine, nõlva kalde, puu ja nõlva kõrguse määramine, maastiku- või taimkatteüksuste eristamine, marsruudi läbimine suuremõõtkavalise orienteerumis-või põhikaardi abil, sh asimuudi järgi liikumine, maastikuelementide (pinnavormid, mullad, veekogud, taimekooslused, rajatised) kirjeldamine ning inimtegevuse mõju analüüsimine, Eestile omaste linnaruumi arenguetappide eristamine, linnaosa funktsioonide või maakasutuse iseloomustamine.

Gümnaasiumiõpilastelt eeldatakse maastikuvõistluse ühes osas GPS'i kasutamise oskust. See tähendab navigeerimist kontrollpunktist etteantud huvipunktini: selleks tuleb leida GPS'i sisestatud huvipunkt ja see maastikul üles otsida kasutades GPS'i mine /go-to funktsiooni. GPS antakse õpilasele kontrollpunktis.

UUENDUS! Üheks maastikuülesande osaks gümnaasiumiõpilastele on planeerimisülesanne, kus eeldatakse erinevate mõjutegurite hindamist ning nende põhjal otsuste langetamist.

Väike viktoriin, kus kontrollitakse õpilaste teadmisi olümpiaadi toimumiskoha (vastava maakonna) kohta ning samuti õppekursioonil kuuldu ja nähtu põhjal.

4. Olümpiaadile on vaja kaasa võtta kirjaliku töö tegemiseks *Maailma atlas* või *Uus maailma atlas* ning *Eesti atlas*, mall, joonlaud, pliiaats.

Maastikuülesandeks: kompass, alus töö vormistamiseks, kirjutusvahendid sh erineva värviga pliiaatsid või markerid, joonlaud.

5. Geograafiaolümpiaadi lõppvooru iga vanuserühma parimad selgitatakse kolme üksikala punktisumma alusel.

6. Kõigile olümpiaadi lõppvooru kutsutud õpilastele on tagatud olümpiaadi toimumise ajal tasuta toitlustus ja majutus (põrandamajutus, milleks kaasa võtta magamiskott ja madrats). Sõidukulused ning õpilastega kaasasoleva täiskasvanu lähetuskulused korraldajate poolt ei kaeta.

7. Kui õpilasel ei ole võimalik lõppvoorust osa võtta, palume sellest võimalikult varakult teavitada olümpiaadi žüriid (tel.: 7 375 817, e-mail:ulle.liiber@ut.ee)

Rahvusvahelise geograafiaolümpiaadi võistkonna moodustamine

2013. aastal toimub rahvusvaheline geograafiaolümpiaad 30. juuli – 6. august Jaapanis Kyotos. Eestit esindab neli õpilast 10.-12. klassidest. Eesti võistkond moodustatakse geograafiaolümpiaadi lõppvooru gümnaasiumiastme paremusjärjestuse alusel. Lisaks on rahvusvahelise olümpiaadi võistkonda pääsemise eelduseks hea inglise keele oskus.

Veebiportaalid

Nendest portaalidest tuleb osata otsida jooksvalt uuendatavaid andmeid (statistikat nii üksikute näitajate kui ka riikide kohta).

Eesti Statistika <http://www.stat.ee/>

Eurostat<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>

Maa-ameti geoportaal (X-GIS rakendus) <http://geoportaal.maaamet.ee/>

EMHI <http://www.emhi.ee/>

CIA–The World Factbook <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

FAO <http://www.fao.org/>

Population Reference Bureau <http://www.prb.org/Contact.aspx>

US Census Bureau <http://www.census.gov/population/international/>

EIA <http://www.eia.gov/>

World Tourism organization UNWTO <http://unwto.org/>